

**NO+VIOLENCIA
MASCLISTA**
DESEMASCAREM-LA!

Guia docent

ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT
Cicle superior d'educació primària

2.

Construcció de models alternatius de masculinitat i feminitat

MAPA DEL MATERIAL DEL PROGRAMA DE FORMACIÓ

	PRIMÀRIA	SECUNDÀRIA
1 Aproximació a la coeducació i l'equitat de gènere	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES
2 Construcció de models alternatius de masculinitat i feminitat	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES
3 Relacions afectives i sexuals saludables	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES
4 Tolerància zero a la violència masclista i relacions abusives	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT MÒDULS DE FORMACIÓ PER A LES FAMÍLIES

SUMARI

	PRIMÀRIA
2 Construcció de models alternatius de masculinitat i feminitat	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT

Introducció	3
Índex d'activitats	3
Recursos	3
Objectius	3
Paraules clau i definició	3
Activitat 1: COM SOM?	4
Activitat 2: PLOREM? PER QUÈ PLOREM?	8
Activitat 3: LA BARBIE I EL GIJOE SÓN REALS?	14
Idees clau	19

Construcció de models alternatius de masculinitat i feminitat

60 minuts

Aquestes activitats didàctiques estan vinculades al *Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre l'alumnat* del Departament d'Educació.

Introducció

La societat actual associa una sèrie de característiques físiques i psicològiques a homes i a dones. Aquestes característiques estableixen una concepció de masculinitat i feminitat que pot limitar el desenvolupament lliure de les persones.

Tenir altres models de masculinitat i feminitat dona una visió més àmplia, respectuosa i lliure per poder viure sense limitacions.

ÍNDEX D'ACTIVITATS

Activitat 1:

Com som?

Activitat 2:

Plorem? Per què plorem?

Activitat 3:

La Barbie i el Gijoe són reals?

Recursos

Conte: [Per què plorem](#). Fran Pintadera i Ana Sender

Cançó: [Los chicos no lloran](#). Miguel Bosé

Objectius

- Conèixer els estereotips de gènere presents a la societat.
- Fer adonar l'alumnat de les limitacions que aquests estereotips imposen a homes i dones.
- Oferir als i a les alumnes altres models alternatius de masculinitat i feminitat.

Paraules clau i definició

- **Masculinitat:** concepte que fa referència al conjunt de valors, actituds i característiques que s'associen a la masculinitat tradicional occidental.
- **Feminitat:** concepte que fa referència al conjunt de valors, actituds i característiques que s'associen a la feminitat tradicional occidental.
- **Masclisme:** conjunt d'actituds, comportaments, pràctiques socials i creences destinades a justificar i mantenir actituds discriminatòries respecte a les dones.
- **Estereotips de gènere:** idees preconcebudes i prejudicis que classifiquen entre femenines o masculines les diferents característiques personals, fet que limita les possibilitats tant de dones com d'homes.
- **Sexisme:** es produeix quan una persona és tractada de manera menys favorable que una altra, en situacions comparables, en funció del seu sexe.
- **Rols de gènere:** conjunt d'actituds, tasques i comportaments que s'atribueixen separatament a homes o a dones en una societat i en un moment històric determinat en funció del seu sexe.

Activitat 1

Com som?

20 minuts

Finalitat

Amb aquesta activitat l'alumnat ha de poder:

- Reflexionar sobre la pressió estètica dels cossos.
- Reflexionar sobre la normativitat dels cossos (des d'una mirada interseccional que inclou l'eix de les capacitats, origen i cultura, gènere...).
- Reflexionar sobre la sexualització del cos de la dona per a la satisfacció de l'home, allunyada de l'autoconeixement i l'apoderament propis.

Descripció i desenvolupament

Es fa una introducció de l'activitat tot presentant a l'alumnat la imatge que la sonda Pioneer va enviar a l'espai. Posteriorment, se'n llegeix la informació.

A continuació, els i les alumnes es distribueixen en equips i responen les preguntes proposades fixant-se en el dibuix de les persones. Finalment, es fa una posada en comú de les respostes de cada equip.

Per fer la reflexió final de l'activitat, es proposa a l'alumnat que llegeixi un text i l'acabi d'omplir amb les paraules clau.

Rol com a docent

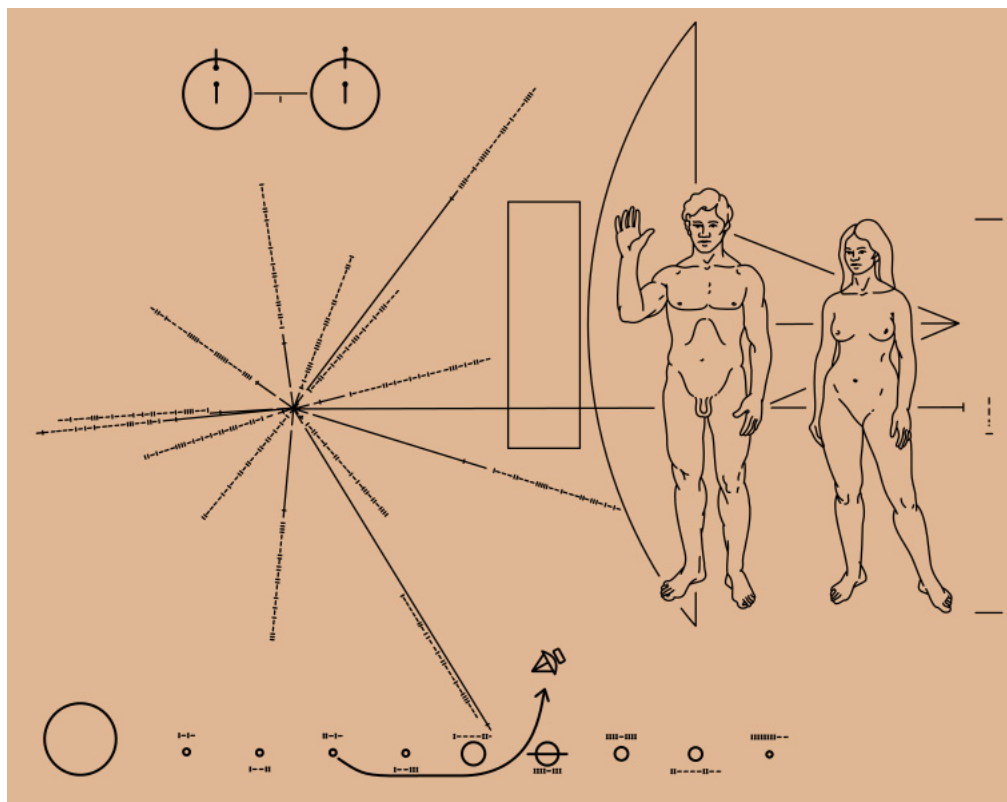
- Procurar un diàleg fluid i respectuós.
- Animar tothom a participar-hi.
- Crear un clima d'escolta i respecte.

Activitat 1

Com som?

20 minuts

1.1 Mireu la imatge de la sonda espacial Pioneer i llegiu-ne la informació.

La Pioneer 11 va ser una de les primeres sondes del programa d'exploració espacial de la NASA. Va ser llançada des de cap Canaveral el 5 d'abril del 1973.

La sonda incloïa una placa amb informació sobre la seva estructura i un missatge que explicava, a una possible cultura extraterrestre, l'origen de la sonda. La placa conté la figura d'un home, una dona, les transicions de l'àtom d'hidrogen i la posició del Sol i la Terra a la galàxia.

1.2 Per equips, responeu les preguntes següents:

- Quants cossos hi ha? Quins són?

Hi ha dos cossos, que representen un mascle i una femella (tot i que no se li veuen els genitals, ens ho podem imaginar pels pits i per la forma del cos).

- Com són?

Són cossos que emulen el cànon de bellesa estereotipada segons el model de dona i home: no estan ni grassos ni prims. L'home presenta músculs moderadament marcats, la dona no en mostra. Sembla que tenen aspecte caucàsic (pel tipus de cabells i per les seves faccions). Aparentment no presenten diversitat funcional. El cos que representa l'home té penis i testicles de mida considerada mitjana i desitjable, i el cos que representa la dona, uns pits de mida també considerada mitjana i desitjable. El cos de la figura que representa la dona és més baix que el que representa l'home.

- Quina edat deuen tenir?

Entre 25 i 30 anys.

- Com són les seves postures? Qui creus que porta la iniciativa?

La figura que representa l'home té una postura activa, fa un gest de salutació amb la mà i dona la benvinguda; està amb les dues cames a la mateixa alçada i en posició ferma. El cos que representa la dona està recolzat principalment en una cama i amb el tronc una mica torçat, gest que visualment fa pensar que està una mica per darrere del cos de l'home.

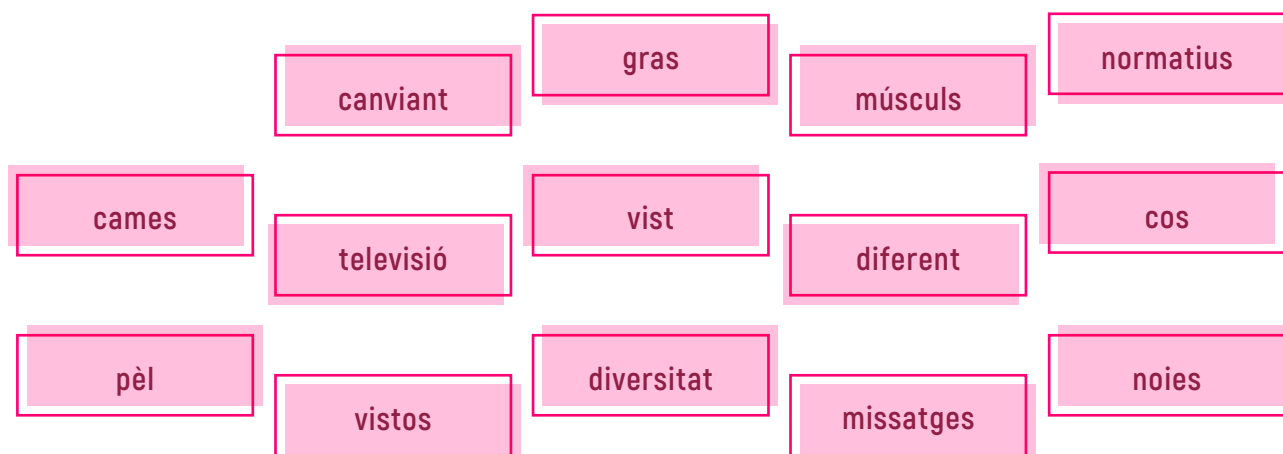
La iniciativa, creiem que la pren l'home ja que és qui saluda, és a dir, qui fa un gest actiu i qui se situa en primer pla.

- Ara fixem-nos en els genitals. Què veiem?

El cos que representa l'home es veu que té un penis i també sembla que té testicles. El cos que representa la dona no té genitals. Ens podem preguntar si se'ns fa estranya la imatge o què necessitariem per representar els genitals d'una dona. Pot ser que algú digui "amb una ratlleta" (de fet, a la proposta de dibuix inicial hi havia una ratlla que volia simbolitzar els llavis, però la van esborrar) i ens podem preguntar també si els genitals femenins s'assemblen a una ratlla. Amb això volem evidenciar la negació que socialment es fa dels genitals externs femenins, ja que s'han invisibilitzat al llarg de la història.

1.3 Poseu en comú les respostes i feu-ne un petit debat.

Per pensar-hi... tot omplint els buits amb les paraules següents:

Totes les persones tenim un cos. Cada cos és diferent: unes persones són més altes; altres, més baixetes; unes, més primes; unes altres, més amples. Tenim diferents tons de color de la pell, dels cabells o dels ulls. Unes tenen més pèl; altres en tenen menys... Però si ens preguntem com són els cossos que apareixen a la televisió, per exemple, segurament coincidiríem. És a dir, no veiem tota la diversitat de cossos a la televisió ni a les revistes i això és perquè hi ha uns cossos "normatius" que estan socialment més ben vistos i altres que ho estan menys.

A mesura que ens fem grans, els cossos van canviant i, entre altres coses, a la majoria de persones ens surt pèl al cos; però molts missatges que rebem en anuncis i de persones que ens envolten ens diuen a les noies que no podem tenir pèl a les cames, ni a les aixelles ni als engonals. Tanmateix, en realitat, la majoria de noies en tenim, però no està ben vist. Als nois, per exemple, els diuen que han de tenir músculs visibles i estar forts i, a noies i nois, els transmeten que no està ben vist estar gras.

Activitat 2

Plorem? Per què plorem?

20 minuts

Finalitat

Amb aquesta activitat l'alumnat ha de poder:

- Reflexionar sobre les diferents emocions i sensacions que sentim.
- Trencar l'estereotip que els nens no ploren.
- Posar en valor el coneixement de les emocions i la seva expressió com a estratègia saludable de benestar.

Descripció i desenvolupament

Es demana a l'alumnat que elabori una llista amb les emocions que coneguin i les anotem a la pissarra. Ens centrem en el plor com a exteriorització de diferents emocions i es plantegen unes preguntes sobre l'experiència pròpia relacionada amb el plor.

A continuació, es recomana la lectura del llibre *Per què plorem*. Per equips, n'han d'analitzar les imatges i respondre les preguntes.

Per fer la reflexió final de l'activitat, es proposa als infants que llegeixin un text i l'acabin d'omplir amb les paraules clau.

Rol com a docent

- Procurar un diàleg fluid i respectuós.
- Facilitar les intervencions de tothom qui hi vulgui participar.
- Animar tothom a expressar la seva opinió, respectant qui no hi vol participar.

Activitat 2

Plorem? Per què plorem?

20 minuts

Podem acompanyar la reflexió sobre la importància de treballar i reconèixer les emocions. Així com hem de conèixer la part externa i interna del cos, cal també que coneguem com ens afecten les coses que ens passen. Des que naixem sentim el contacte amb el que ens envolta i cada estímul ens provoca sensacions. Cal treballar per identificar si són plaents, desplaents i com gestionem l'expressió de cada sensació. Com més ens coneguem com a individus i com més acollim i respectem les nostres necessitats, millor viurem. Aquest és, per tant, un exercici que hem de fer, en primer lloc, els adults per acompanyar els infants en la seva descoberta.

2.1 Quines emocions coneixeu? Entre tot el grup elaboreu una llista i anoteu-la a la pissarra.

En primer lloc, podem trobar emocions bàsiques o primàries, aquelles que apareixen en els primers mesos en els nadons. Sovint aquestes són alegria o amor. L'alegria, com a emoció, es manifesta amb entusiasme, eufòria, diversió i plaer. L'amor el podem veure expressat amb tendresa, simpatia, empatia, afecte, etc. De manera contrària, trobem la ira, la por o la tristesa que són generades per un estímul negatiu i que també apareixen de manera precoç. L'estímul que les provoca és desagradable a la persona. La tristesa, l'expressem amb frustració, decepció, dolor, solitud o desgana.

2.2 El plor pot expressar diferents emocions. Responeu aquestes preguntes:

- Recordeu l'última vegada que heu plorat?

Cadascú respon (si vol). Com a mestres, podem posar un exemple. D'aquesta manera els recordem que els adults també sentim i expressem emocions com el plor i que podem experimentar molts estats d'ànim diferents (tot i que davant d'elles i ells, en general, ens mostrem 'bé').

- Per quins diferents motius podem plorar?

Podem plorar de pena, tristesa, ràbia, d'enyorança, impotència, de dolor físic, per un dolor emocional intens... També podem plorar d'alegria.

- Quan sentim ràbia, tots plorem? Quines altres coses podem fer?

La majoria de persones reaccionem de formes diferents en moments diversos. Això ajuda a qüestionar la idea de 'jo soc així', ja que aquesta idea fixa de la manera de ser ens pot encasellar i, des d'aquí, us invitem a superar l'hermetisme i la rigidesa per donar pas a experimentar diverses maneres de ser, de relacionar-nos i d'expressar-nos. A vegades, quan tenim ràbia, plorem, cridem, esbufeguem. Altres vegades donem cops o insultem (podem propiciar una xerrada per parlar de totes aquestes situacions perquè s'adonin que a tothom li passen -novament, ens podem posar com a exemple). També podem donar cops contra la paret, o contra un coixí o podem callar i deixar la ràbia tancada en el nostre interior...

- Creieu que socialment està ben vist plorar? Per què? A tothom ens tracten igual quan plorem?

No podem afirmar que ho coneixem tot i en cada context segur que passen coses diferents, però podríem dir que, en general, plorar s'associa amb la vulnerabilitat i aquesta no està gaire ben vista. Val la pena recordar que les persones som vulnerables i interdependents (totes necessitem les unes de les altres). Podem pensar en l'amonestació 'els nens no ploren' i en com, a vegades, quan un nen plora, se li diu 'plores com una nena', per exemple. Per tant, en general, el plor està més censurat en els nens que en les nenes. Però últimament estem veient com també es recrimina les nenes i dones, com una mostra de debilitat, vinculada moltes vegades a tenir la regla o ser molt emocional i com, cada cop més, també les nenes i dones són amonestades quan expressen emocions mitjançant el plor. Tanmateix, si bé el plor està més reprimat en els nens que en les nenes, amb la ràbia, per exemple, passa al revés: és una emoció que està més permesa en els nens que en les nenes, ja que s'espera de les nenes que siguin més conciliadores, que silenciïn la ràbia, perquè una nena rabiüda es veu com una nena empoderada.

- Hi ha un cantant, Miguel Bosé, que té una cançó titulada [Los chicos no lloran](#) (1990), on diu "los chicos no lloran, tienen que pelear". Per què creieu que ho esmenta?

Pel que hem comentat, s'espera dels nois que no mostrin debilitat ni fragilitat, ja que, tal com diu la cançó, l'estereotip de noi hegemònic és el de "los chicos no lloran, tienen que pelear".

2.3 Llegiu en veu alta el llibre [Per què plorem](#) de Fran Pintadera i Ana Sender. Per equips, treballeu una de les pàgines i responeu les preguntes.

- Què veieu en aquesta imatge?
- Què us fa pensar?
- Recordes alguna vegada que t'hagis sentit així?

Aquí no hi ha respostes bones o dolentes. Val tot el que cada persona o grup hi vegi, així com qualsevol cosa que els faci pensar.

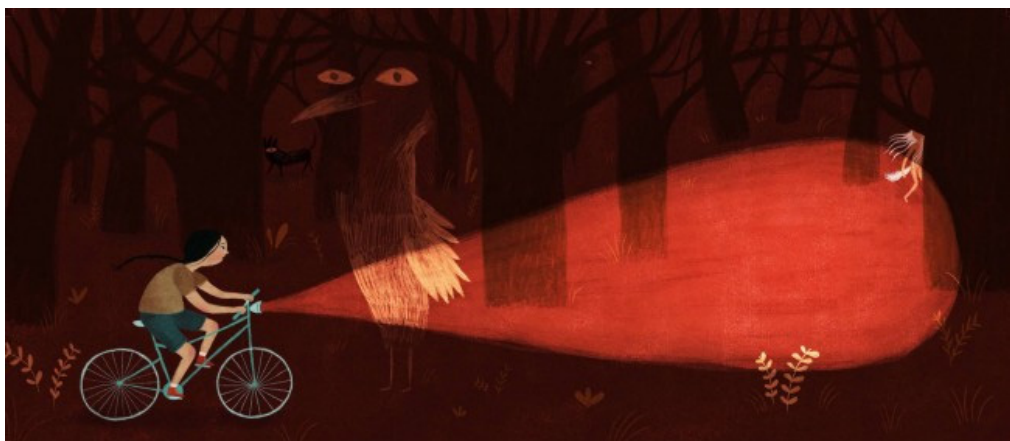
- Què veieu en aquesta imatge?
- Què us fa pensar?
- Recordes alguna vegada que t'hagis sentit així?

Aquí no hi ha respostes bones o dolentes. Val tot el que cada persona o grup hi vegi, així com qualsevol cosa que els faci pensar.

- Què veieu en aquesta imatge?
- Què us fa pensar?
- Recordes alguna vegada que t'hagis sentit així?

Aquí no hi ha respostes bones o dolentes. Val tot el que cada persona o grup hi vegi, així com qualsevol cosa que els faci pensar.

- Què veieu en aquesta imatge?
- Què us fa pensar?
- Recordes alguna vegada que t'hagis sentit així?

Aquí no hi ha respostes bones o dolentes. Val tot el que cada persona o grup hi vegi, així com qualsevol cosa que els faci pensar.

Per acabar, mireu l'última imatge i llegiu-ne el text.

- Creieu que ens convertirem en pedres?

Òbviament no. De fet hi ha persones que gairebé no ploren mai.

- Per què creieu que ho diu?

No hi ha una resposta correcta, però ens pot fer pensar que les pedres són dures i impermeables, tot i que també hem de dir que les pedres es poden trencar; però sí que hi ha un simbolisme que ens fa associar les pedres amb una persona dura i forta.

- Què creieu que vol dir que “cada llàgrima ens rega lentament”?

No hi ha una resposta correcta, però ens fa pensar com les llàgrimes ens ajuden a viure millor les coses que ens passen. És una reacció del cos a algun estimul i moltes vegades (segurament no sempre), plorar ens pot ajudar, ens pot fer sentir millor ja que, amb les llàgrimes, és com si el malestar sortís de dins cap enfora i això, d'alguna manera, ens ajuda a créixer i, per tant, pot ser que l'autora digui que “cada llàgrima ens rega lentament”.

Per pensar-hi... tot omplint els buits amb les paraules següents:

Totes les persones sentim **emocions**, que són sensacions experimentades pel nostre cos a partir de **situacions** i **experiències** que anem vivint al llarg del dia i de la vida. Així com hem de conèixer la part externa i interna del cos, cal també que coneguem com ens afecten les coses que ens passen, ja que, des que naixem, sentim. El contacte amb el que ens envolta ens provoca **sensacions** i és bo que parlem de com ens **sentim** en diferents situacions, sobretot, per poder desxifrar entre sensacions **agradables** i **desagradables** i veure com podem acompanyar a viure de la millor manera aquelles que ens poden costar una mica més. Com més ens coneguem i com més acollim i respectem les nostres **necessitats**, millor viurem. Aquest és un exercici que val la pena que puguem treballar i compartir amb tot el grup.

Activitat 3

La Barbie i el GíJoe són reals?

20 minuts

Finalitat

Amb aquesta activitat l'alumnat ha de poder:

- Reflexionar sobre els models hegemònics de masculinitat i feminitat.
- Reflexionar sobre les violències adreçades a les dones i els costos de la masculinitat hegemònica.
- Crear un espai on poder parlar sobre les vivències personals en relació amb el gènere i les pressions per haver de respondre als models.

Descripció i desenvolupament

Es presenten a l'alumnat dues imatges de personatges de joguina. Per equips, han de respondre preguntes sobre com s'imaginen que són aquests personatges. Després una persona de cada equip s'encarrega d'explicar a la resta les característiques de cada personatge.

A continuació, un cop tenim la llista de característiques de cadascú, es pretén intercanviar aquesta llista i associar-la a l'altre personatge. L'objectiu és copsar com els estereotips de gènere ens marquen tant que costa imaginar altres maneres de ser homes o dones.

Rol com a docent

- Crear un clima de confiança i respecte.
- Facilitar les intervencions de tothom qui hi vulgui participar.
- Reflexionar sobre els estereotips de gènere.

Activitat 3

La Barbie i el G.I. Joe són reals?

20 minuts

La idea és poder parlar sobre com els estereotips de gènere van influint en els nens i nenes i com el grup pot facilitar que aquests es reforcin, per exemple, fent bromes o donant missatges masculistes, o, d'altra banda, pot contribuir que aquests es trenquin i, per tant, cadascú pugui ser com vulgui ser.

Amb aquesta activitat és interessant veure com responen els infants respecte als estereotips de gènere reproduïts a partir dels dos personatges i com, a partir de la identificació amb aquests, poden reflexionar sobre vivències o situacions pròpies en què els mandats de gènere condicionen el seu pensament, de manera semblant a com ens passa als adults.

3.1 Mireu aquests dos personatges.

3.2 Feu dos equips mixtos i responeu les preguntes. Cada equip ha de fer una llista amb les respostes d'un dels personatges.

- Com és físicament?
- Què li agrada fer? Gustos, desitjos, aficions...
- Què fa? Professi3, estudis...
- D'on és?
- Com és la seva família?

- Amb qui viu?
- Com creieu que parla? Com creieu que es mou?

Les preguntes són de resposta lliure, és a dir, a cada equip li poden sortir respostes diferents però que seran correctes.

3.3 Un cop cada equip té definit el personatge, el mostra a l'altre equip, i en fa una posada en escena. Es tria una persona perquè el representi i una altra persona perquè en descriuï les característiques.

Quan els dos equips hàgiu explicat com són els personatges, responeu les preguntes següents:

- Els personatges podrien ser de maneres diferents?

Òbviament sí, perquè cada persona és única i diferent. Aquí és interessant copsar si en els imaginaris dels infants hi ha marge per veure els personatges de maneres diferents o si no n'hi ha gaire. Per exemple, ens podem imaginar el Gijoe homosexual? O en ser tan estereotipat costa molt? Creieu que podria treballar d'educador en una escola bressol, per exemple? No es tracta tant del fet que surtin idees, sinó d'analitzar per què els podem imaginar amb uns trets i amb d'altres no, tot constatant, així, la rigidesa del model.

- Què passa si invertim els rols i les maneres de ser? I si invertim les robes?

La regla de la inversió és una molt bona manera de saber si quelcom està estereotipat o si l'eix de gènere és rellevant o no. Per exemple, si pensem en els pantalons, és una peça de roba que actualment està acceptada per a dones, però no passa el mateix amb la faldilla. Si ens imaginem un home vestit com la Barbie, què ens passa? O si ens imaginem una dona militar? Ens encaixa igual que si fos un home militar? Quan invertim els rols o robes de la Barbie i el Gijoe pot passar que ens costi de sostenir perquè no s'ajusta al model. Com a exemple, en una escola d'infantil hi ha uns cartells d'una exposició anomenada "Desencaixa el gènere" amb una foto real d'una nena jugant a rugbi. Una nena de P4 es mirava la foto i deia "això no pot ser" com si no es cregués que fos real, perquè no entrava en el seu imaginari que allò que estava veient pogués ser de veritat.

- Què passaria si la noia anés sense depilar? O si el noi plorés?

La idea és semblant a la de la pregunta anterior. Òbviament tots plorem i tant homes com dones podem anar depilats o depilades o sense depilar-nos els pèls del cos, però la crítica és molt forta en una dona sense depilar, com també en un home que plora.

- Com se senten els personatges amb la manera de ser i d'expressar-se?

Aquí la resposta és lliure. Pot ser que apareguin estereotips (la Barbie sensible, fràgil... i el Gijoe, fort i fred emocionalment), però l'interessant és poder reflexionar sobre el fet que podria ser que els personatges se sentissin pressionats per aquests rols i pel que se n'espera, d'ell i d'ella, cosa que ens passa, a vegades, a nosaltres.

A continuació venen 3 preguntes sobre vivències o situacions que els nens i nenes poden haver viscut:

- Us heu sentit alguna vegada com els personatges?
- A vegades heu sentit que volíeu fer alguna cosa o ser d'una determinada manera, però no ho heu fet o expressat perquè no se'n riguessin?
- Als nens, alguna vegada us han dit que no podeu fer o jugar a alguna cosa perquè és de nenes? I a les nenes, us han dit alguna vegada que no podeu fer alguna cosa perquè és de nens?

No hi ha preguntes correctes ni incorrectes. Quan fem preguntes personals hem de tenir cura que el grup escolti i respecti qualsevol expressió d'un sentiment, situació o vivència. Recomanem fer les indicacions següents abans d'exposar-les:

- Invitar a la participació lliure: no participar-hi està permès, sempre que no s'impedeixi la participació de la resta.
- Tenir cura de la pròpia intimitat: tenir present fins a on vull arribar i fins a on vull exposar-me.
- Tenir cura del grup: compartir la responsabilitat de vetllar perquè el grup, i tothom dins el grup, se senti bé.
- Parlar sempre en primera persona i no en nom de la resta: tenir cura de la privacitat de les altres persones i no jutjar-les ni opinar-hi.
- Fugir de les acusacions i els debats creuats: sortir de la focalització del problema en persones concretes i intentar veure-hi més enllà.

- Ser conscients dels nostres privilegis i posar-los al servei del grup: no fer un abús de poder dins el grup.
- Adequar l'espai per democratitzar la paraula i facilitar la comunicació: la disposició de l'espai en cercle sol fomentar la participació i, alhora, ens situa en un mateix nivell jeràrquic.

3.4 Per acabar, fem una roda on cadascú expressi, a un dels dos personatges, alguna cosa que li agradaria dir.

Idees clau

Els rols de gènere associen funcions diferents a homes i dones, i sovint determinen com ha de ser la masculinitat i la feminitat, fet que limita la personalitat de cada individu.

Els estereotips presents a la societat també influeixen en les persones perquè condicionen, per exemple, els paràmetres estètics dels cossos. Totes les persones som diferents; per tant, cal ser tolerants i normalitzar-ne i acceptar-ne la diversitat.

Socialment, hi ha emocions més lligades a les dones i altres més lligades als homes. És fonamental entendre que totes les emocions són vàlides per a tothom per poder créixer en condicions de salut i llibertat.

Els estereotips de gènere ens influeixen molt durant la infància, per exemple a través de les joguines. Cal tenir clar que les joguines no són ni de nens ni de nenes i que tothom pot jugar amb allò que li agradi.

Altres recursos

Articles de suport interessants:

[Per què cal educar emocions?](#) En aquest article de l'"Ara Criatures" s'explica la importància d'educar les emocions dels fills i filles.

[Sabem diferenciar emoció i sentiment?](#) Aquest article del bloc UAB tracta la diferència entre emocions i sentiments.

[Llàgrimes masculines.](#) Aquest article de *La Vanguardia* tracta els estereotips sexistes que existeixen al voltant de l'expressió de les emocions a través del plor.